

Брюксел, 27 февруари 2023 г.
(OR. en)

6698/23

Междуетноститутуционално досие:
2022/0345(COD)

ENV 160
SAN 96
COMPET 132
CONSOM 52
AGRI 80
CODEC 238

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
№ док. Ком.:	14223/22 + ADD 1 - COM(2022) 541 final + Annexes 1 to 8
Относно:	Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно пречистването на градските отпадъчни води (преработен текст) – Ориентационен дебат

За да даде насока на дебата по горепосоченото законодателно предложение, който ще се проведе по време на следващото заседание на Съвета по околна среда на 16 март 2023 г., председателството изготви информационен документ с въпроси, изложени в приложението към настоящата бележка.

Комитетът на постоянните представители се приканва да вземе под внимание информационния документ и въпросите и да ги предаде на Съвета с цел провеждането на въпросния ориентационен дебат.

**Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета относно
пречистването на градските отпадъчни води (преработен текст)**

– Информационен документ на председателството с въпроси към министрите –

Контекст

Качеството на нашите европейски реки, езера и морета е от съществено значение за околната среда и здравето на човека. Чистата вода е от жизненоважно значение за безопасната питейна вода. То е важно и за икономически дейности като промишлено производство, транспорт, туризъм и риболов.

Градските отпадъчни води са един от основните източници на замърсяване на водите в Европейския съюз. При оценката на Директивата за градските отпадъчни води бяха установени три основни групи проблеми, а именно оставащото замърсяване от градски източници, непълното привеждане в съответствие с новите обществени амбиции и с Европейския зелен пакт и недостатъчното или неравномерно равнище на управление. По отношение на замърсяването от градски отпадъчни води в оценката бе направено заключението, че по-малките градове, нецентрализираните съоръжения за пречистване, остарелите стандарти на съществуващата директива за хранителните вещества и замърсяването, причинено от обилни валежи, са основните оставащи пътища за разпространение на градските емисии. Заустванията от микрозамърсители също се превръщат в повод за нарастващо безпокойство.

В оценката също така се анализира потенциалът в сектора на отпадъчните води за подобряване на енергийната ефективност, като се допринася за политиките на ЕС в областта на климата и енергетиката, както и за по-добро управление на утайките и повторно използване на водата с цел по-добро привеждане в съответствие с плана за действие на ЕС за кръгова икономика.

Състояние на работата в Съвета

На 26 октомври 2022 г. Комисията прие предложението си за преработена директива за пречистването на градските отпадъчни води. На 4 ноември 2022 г. Комисията представи на работна група „Околна среда“ своето предложение и придружаващата го оценка на въздействието.

Досега са проведени пет заседания на работна група „Околна среда“. През януари по време на шведското председателство започна първо четене на предложението, което даде възможност на държавите членки да обсъдят членове 1–21 (с изключение на членове 12 и 19). Заседанията на работната група позволиха да се направят някои пояснения за директивата, както и първоначален обмен на мнения между държавите членки по тези членове. Обсъжданията в рамките на работната група бяха положителни и конструктивни. Като цяло държавите членки са положително настроени към предложението. В същото време в резултат на тези първоначални обсъждания се откриха няколко предизвикателства.

Теми за обсъждане

За да се дадат насоки за бъдещата работа на работната група, председателството предлага на 16 март Съветът по околна среда да разгледа следните теми.

Общо равнище на амбиция за справяне с оставащото замърсяване

За да се преодолее оставащото замърсяване на градските отпадъчни води, Комисията предлага да се разшири обхватът на директивата, за да се включат по-малки агломерации¹. Те трябва да разполагат с напълно свързани канализационни системи до 2030 г., включително и за вторично пречистване, но с възможности за изключения.

Пречиствателните станции за градски отпадъчни води също продължават да бъдат важен път за навлизане на хранителни вещества в заустваните отпадъчни води, което води до еутрофикация на водните обекти в Съюза. За да се ограничи допълнително изпускането на хранителни вещества, в предложението се определят допълнителни задължения за премахване на азота и фосфора чрез т.нар. третично пречистване. Изискванията ще се прилагат до 2040 г. с междинни цели.

Микрозамърсители, като например остатъците от фармацевтични продукти, се определят като нарастващ проблем във водните обекти. Поради това предложението включва нови изисквания за допълнителен етап на пречистване, като четвъртично пречистване например, при което ще се третира широк спектър от замърсители. Предлага се тези изисквания да бъдат изпълнени до 2040 г. с междинни цели.

¹ По-малки агломерации с 1000 еквивалент жители в сравнение с настоящите 2000.

Държавите членки заявиха, че спазването на предложените срокове и изисквания ще бъде трудно поради времето, необходимо за планиране на инвестиции в инфраструктурата. Налице е и желание за гъвкавост за адаптиране към националните и местните условия, включително покани за приважване на графици в съответствие с циклите на планиране в други директиви, свързани с водите. Някои държави членки също така изразиха опасения, че допълнителните ползи за околната среда, постигнати чрез по-строги задължения за третично и четвъртично пречистване, в някои случаи е възможно да не са достатъчно, за да оправдаят разходите за пречистването.

Финансиране на пречистването на микрозамърсители

Предлага се финансиране за четвъртичното пречистване на микрозамърсители чрез въвеждане на задължителни схеми за разширена отговорност на производителя (РОП) за дружества, които пускат фармацевтични и козметични продукти на пазара на ЕС. Въпреки че най-важните принципи са определени в предложението, практическото прилагане на схемата за разширена отговорност на производителя е предоставено на държавите членки на национално равнище. В предложението също така се посочва, че РОП трябва да покрива пълните разходи (т.е. за четвъртично пречистване, мониторинг и събиране на статистически данни относно това какво се пуска на пазара).

Въпреки че като цяло има положителен подход към прилагането на принципа „замърсителят плаща“, държавите членки търсят разяснения за това как една схема за разширена отговорност на производителя би могла да функционира на практика, тъй като този вид инструмент е нов за сектора на градските отпадъчни води. Бяха изразени смесени мнения дали това е най-подходящата стратегия за финансиране и дали тя ще се прилага най-добре на равнището на ЕС, или на национално равнище.

Принос към енергийната неутралност

В предложението се определя цел за енергийна неутралност за сектора на градските отпадъчни води, която трябва да бъде постигната във всяка държава членка до 2040 г., с междинни цели. Основната цел е да се подобри енергийната ефективност и да се произвежда енергия от възобновяеми източници, по-специално от биогаз и други. За да се постигне целта, постепенно ще се изискват и налагат енергийни одити на всички средни и големи съоръжения². Освен това държавите членки ще гарантират, че общото годишно производство на енергия от възобновяеми източници от тези съоръжения съответства на общото им потребление на енергия. Тази цел следва да се прилага на национално равнище до 2040 г. с междинни цели.

² От 10 000 еквивалент жители и повече (приважване в съответствие с най-добрите практики в някои държави членки).

По отношение на разпоредбата относно енергийната ефективност обсъжданията в работната група като цяло бяха положителни. Съществува разбиране за ползите от предложените енергийни одити, въпреки че свързаните с тях срокове са предизвикателство за държавите членки. Съществуват известни опасения, че предложените цели за енергийна неутралност трудно могат да се съчетаят с новите изисквания за отстраняване на азота и четвъртично пречистване поради потреблението на енергия, необходимо за такова пречистване. Освен това съществуват известни съмнения дали постигането на енергийна неутралност следва да се ограничи до сектора на градските отпадъчни води, или да се прилага в рамките на по-широка интегрирана производствена система.

Въпроси към министрите

За да се дадат насоки за по-нататъшната дейност на работна група „Околна среда“, министрите се приканват да обменят мнения по следните въпроси:

- 1. Въз основа на предложението какво според Вас е подходящото равнище на амбиция за справяне с останалите източници на замърсяване в градовете?*
- 2. Смятате ли, че е целесъобразно в Директивата за градските отпадъчни води да се включат схема за разширена отговорност на производителя и цели за енергийна неутралност?*